

Monū

Preceptum

illo cuius oppositū magis cre-
dit q̄ aliud. iurās etiā de illo de
quo simpliciter ē dubi⁹ id est
nō magis assentit vni p̄ti q̄ al-
teri peccat mōraliter qz adducit
deū tanq̄ in testē ist⁹. qd̄ neu-
tro modo ē sibi certū quod de-
bet eē certum. pōt enim p̄iurū
esse absqz mētiri puta si aliq̄s
simpliciter dubitās iurat p̄ti
de q̄ dubitat quā forte dicēdo
nō mētiretur qz non h̄z opposi-
tum in mēte. Aut saltē i aliquo
casu vbi iurās tenetur eē cert⁹
p̄ierat si non ē ibi certus. ⁊ tñ
si ill⁹ assererz sine iuramento
credēs ill⁹ pl⁹ q̄ oppositū nō
mētiretur piculosū ē ergo fre-
quēter h̄re iuramēta in oēe qz
i multis b̄mōibz sine iuramēto
nec peccarz q̄s vbi addito iurā-
mēto peccat q̄s a ḡuiter si fiat
ex deliberacōe pp̄t qd̄ ē vale il-
lud ōhilū. **Math. v.** Sit b̄mo
velter est ē. nō nō h̄c de **Scō.**

Sequitur nonū p̄ceptum
Nō concupisces vxorem
proximi tui.

DReceptū nonū **Nō**
concupisces vxorem
proximi tui. Exo. xx. ⁊
Deu. v. hoc mādato
a sequētī hō in seipō ordiatur i
a affectibz. **Sz** qz sciencia seu
noticia p̄cedit affectū ⁊ caren-

Capitulum

Primum

cia sciēcie necessariorz q̄ vcat
ignorācia. causa ē multoz pec-
catorz. **I**deco p̄mo dicenda
sūt de ignorācia tria p̄ncipali-
ter. **P**rimo qd̄ sit ⁊ qd̄ scire te-
nemur. ⁊ q̄tuplex est. **S**ecun-
do qn̄ est p̄ccm. qn̄ augz v̄l di-
minuit p̄ccm. **T**ercō q̄ piculo-
sa sit ignorācia. **Q**uartum ad **b**
primū nōndum qz necessariū
ē de ignorācia tractare qz igno-
rācia est qn̄qz p̄ccm mōrale. ⁊
scire ē per osequēs in precepto
p̄t per ill⁹ **Math. xxv.** **E**furi-
ui ⁊ nō d̄distis m̄ māducare.
Et statū dicēt h̄c vbi vidim⁹
te **E**furiētem q̄si dicerēt. **I**gno-
raui⁹ te pascere in paupibz.
Sz xp̄s dicz. q̄ diu nō fecistis
vni de minoribz istis nec m̄ fe-
cistis. **E**t iterum discedite a me
maledicti in ignē eternū. **I**dem
p̄t. **i. cor. xiiii.** Ignorās igno-
rabitur. **Sz** q̄ ignoratur a dō
est priuatis signo caritatis. ⁊
damnatur cū fatuis virgimbz
quibz xp̄s clausit iā ianuā di-
cēs nescio v̄s. **I**deco orat ps.
delicta iuuetutis mee ⁊ ignorā-
cias meas ne memineis. **S**ecu-
do nōndū qz ignorācia q̄ ē pec-
catum ē p̄uacō scie debite quā
q̄s pōt h̄re a scire tenetur. **Sz**
quā pōt h̄re. qz si est impossi-
bilis: excusat qz inuincibilis. **Sz**
debite qz si non cadit sub debi-
to: nō ē p̄ccm. **T**ercō nōnd **c**

Ignorācia p̄ccm

q̄ ex debito tenentur diuī diuī
 la scire. Sūt autē septē q̄ q̄libet
 adultus sciē tenetur aut op̄era;
 dare ad talia addiscendū pria
 tria pōit thō. cīr de decē p̄ceptis
Primo quilib; tenetur scire cre
 dēda que in symbolo tenētur et
 docentur de quib; p̄mo p̄cep
 dictū est. ca. ij. **Secundo** de hīde
 rāda q̄ de oracōe dōmīca etia;
 in primo precepto dicta sunt.
Tercō op̄anda q̄ docent hōies
 leges. Est enim hō sub triplīci
 lege. sc; sub lege nature. dīna.
 et s̄b p̄positua. **Lex nature** nihil
 aliud est q̄ lumē intellect; no
 bis infusum a deo p̄ qd̄ cogno
 scim; qd̄ vitāe quid v̄ agere
 debeat. **Et hāc** dedit nob̄ de
 us in creacōe. **A** qua multi p̄ ig
 norantiam se excusari putāt vñ
 p̄s. **Multi** dicunt quis on̄dit
 nob̄ lōna. **R̄ndit** **Dauid** **Sig**
 tum est sup̄ nos lumen vultus
 tui dñe. **hxc** lex in oībus est. **Ju**
 deis paganis et xp̄ianis. **Et** in
 clinat ad talia et similia. **Que** vul
 tis sup̄. scdm̄ racōem rectā; ut
 faciāt vobis sup̄. ex debito ho
 mines ead̄ facite ei. **Et** q̄ nō vul
 tis sup̄. s̄m̄ rōem rectā vob̄ fieri
 sp̄. in debite alijs ne faciatis. oē
 bonū ē faciēns nullū malū ē fa
 tiēdū et similia de q̄b; **Ro. ij. gē**
 tel q̄ legē sp̄. scriptā nō hnt̄ na
 turalit̄ ea q̄ legis sūt faciūt. ei;
 modi legē non hnt̄es ipsi sibi

sūt lex. q̄ on̄dit op̄ legis scri
 ptū in cordib; suis testimonū
 reddēt illis oscentia ip̄oz. **Se**
 cūdo est quilib; s̄b lege dīna q̄
 traditur in scriptis sacris. no
 uū testam̄ti p̄cipue inter que sūt
 me necessariū est scire decem p̄
 cepta. ad que sciēda ut dicit
Cancellari; in triplīto tenetur
 quilib; p̄ se vel p̄ aliū talē dili
 genciā apponere p̄ cōseruacōe
 vite sp̄ualis quā p̄ vite corp̄al
 sustētacōe p̄ner; et eo maiore
 quo immōrtalis anima est p̄stan
 cior corpe. **Nō** est q̄ sine p̄cep
 toz noticia nullus ouemēter
 p̄ccā vitāe p̄t aut ab eis refuz
 gere. **hō** enim ignorātia ex de
 siderio p̄ueniens nō excusat s̄
 accusat et cōdenat. **Tercō** quili
 b; hō ē ec. s̄b lege p̄positua ecclē.
 vñ thō. i. iij. di. xl. ar. vltio. di.
Ecclē p̄ceptū hab; eādē vim
 obligādī sic dīnū p̄ceptū. vñ
 luce de cō. qui vs audit me au
 dit. et qui vs sp̄mit me sp̄mit
Talis lex p̄nūciat in p̄chū;
 die dñico. de ieiunādo. festiuā
 do. et excoīcatis vitādo. **Ite;** in
 die palmar; quando indicatur
 quis non debeat communicare
Q̄ **Dubitat**ur hic vtrū leges d
 huane imponāt hōi necessitatē
 q̄tum ad for; oscentie hūe sint iū
 ste hūe iniuste. **R̄ndet** thō. i. ij.
 .q. xvi. ar. iij. leges impositē
 huamit; vel sūt iuste vel iniuste.

Si quidē iuste sint. habēt vi obligādi in foro cōsciētie a lege eterna a q̄ deriuātur. vñ p uer. viij. p me reges regnāt a legū orditozes iusta decernūt. **D**icūtur autē leges iuste. a ex fine qñ scz ordimātur ad bonum cōmune. ⁊ ex autoritate qñ scz lex data nō excedit potestātē frētis. ⁊ ex forma qñ h̄m equalitatē p̄por cōis imponūtur s̄b ditis oneā ad bonū cōmune. **C**ū enim vn⁹ homo sit ps multitudinis q̄lib; homo h̄cipfū qd̄ ē ⁊ qd̄ hab; est multitudinis sic ⁊ quelib; ps est id quod ē totus. vñ ⁊ natura aliqd̄ det̄ imentū infert̄ p̄t. ut saluet totū. **E**t h̄m hoc leges h̄mōi oneā p̄por cōnabiliter frēda imponetes iuste sūt. ⁊ obligant in foro cōsciētie a sūt leges legales. **I**n iuste autē sunt leges dupliciter vno modo p̄ cōtraictatē ad bonum hūanum. ecōtrario predictis. scz vel ex fine. sic cū aliq̄s p̄fidens leges imponit onerosas subditis non p̄tinētes ad utilitatē cōmunē. s̄ magis ad p̄priā cupiditatē a gloriā. v̄let̄ am ex autoritate sic cū aliq̄s legē fert̄ vltra omīssam sibi autoritatē siue potestātē. vel etiā ex forma. puta cū meq̄liter oneā multitudinis dispēsatur. etiā si ordimētur ad bonū cōmune. **E**t h̄mōi sūt magis violētē q̄ le

ges. **T**ales non obligāt in foro cōsciētie. nisi forte p̄pter vitā dū scādalum vel turbacōnem p̄pter qd̄ etiā h̄o iuri suo cedere deb; h̄m illd̄ **M**at̄. v. **Q**ui te angariavit mille passus vade cū eo alia duo ⁊ q̄ abstulit tibi tunicā. da ei ⁊ palliū. **A**lio mō leges possunt eē iniuste p̄ cōtraictatē ad bonū d̄mū. sic leges tyrānoz inducētes ad ydolatriā. vel q̄lib; aliud quod est cōtra legē d̄mam. **E**t tales nullo modo lic; obfuare. **R**uia sic dicitur **A**ctu. iij. obedire oportet deo magis q̄ h̄ib; h̄c th̄o.

Sz q̄liter peccant: leges iniq̄s statuētes. **h̄. Ray. m** s̄im a **Q**ui cōdūt leges iniq̄s vel statuta cōtra legē dei vel contra libertatē ecclesiasticā ut solent̄ facere pleriq; principes a cōmunitates circa vsuras soluendas vel nō repetēdas corā iudice ecclesiastico. a m̄sta alia eq̄pollēt̄a ip̄o iure non valēt leges sue cōn̄ maiorē. scz d̄m **F**atiētes igitur a cōsentientes peccāt mōz lites a heredes eoz nisi destruānt. nulla cōsuetudine obstant̄. ymo nisi amōiti tales leges obmiserit: ex cōmunicati sūt. **I**tē q̄ d̄mificati sunt occasione talū legū tenētur statuētes a heredes eoz ad restitucōem. **T**enentur etiā in solidū: qui id iure rūt principē ad ordēndū tales

leges. Itē; oēs obſuātes peccāt
mōrlit̄ a tenētur ad reſtitutio
nez oīm eoz q̄ talū legū. occa
ſione luēt̄ ſūt hęc de ſū. Joh. li.
8. ij. ¶ R̄to ſci re tētur ſinguli
hoies di. tho. i. ij. q. lxxvi. ar. ij.
ea q̄ ad eoz ſtatū ptinēt vel of
ficiū. ut religioſus ea q̄ ſūt reli
giōis. ſacerdos. ep̄s. iudex. ſca
binus. artifex. mechanicus ⁊ ſi
miles ea que ad eoz officiū pt
nent ſine quoz ſcientia nō pōt
b q̄sq; debitū actū exercē. ¶ Quā
to quilib; ſci re tenetur aliqua
lit̄ tpe quo vult eukariſtiā reci
pere. an ſit ſine peccato mortali
vel nō quia alias indignē mā
ducās ſibi iuditiū manducat ⁊
bibit. de qua ſcientia loquitur
ap̄ls. i. cor. xi. ¶ Prob; aut̄ ſeipm
hō a ſic de pane illo edat id eſt
examinet p̄ diſcuſſionē cōſcien
tiam ſuā. Que q̄lit̄ fieri opteat
habet ſup. ij. p̄cepto de cōmu
nionē. Et ut Cancellari; dicit
tractatu de pollucōe nocturna.
Sufficit talis certitudo q̄lem
in materia morali cōſueuim; ex
petere q̄ certitudo vœatur mo
ralis ſiue ciuilis. Et ad hęc certi
tudine morali ſufficit ut pluri
mum q̄ ſi hō accedēs ad miſſa;
celebrād̄ am diſcuſſerit oſcēt̄iā
ſuā ſicut feciſſ; p̄ magna re lu
crāda. aut in cōmodo graui de
uitando. Et q̄ non ſit ſibi cōſci
us poſt hęc diſcuſſioez de p̄cō

mōrlit̄. Aut de p̄poſito peccādi
mōrlit̄. R̄d̄ inſup non noſcat
ſe aliq̄d impedimentum legit̄i
mū p̄ ex cōmunicacōem aut irre
gularitatē h̄re hęc ille. Ad idē
tradit idē tres regulas in ſuo
triptito q̄s habes ſup de ſac̄mē
to penitentię. ¶ Sexto quilib; i
tenetur ſci re bñſitia manifeſta
ſibi a bñfactore ſuo imp̄tita. q̄
alias viciū in ḡtitudinis incur
rit. Vbi p̄mo nōnd̄ q̄ oport; p̄
virtutem ḡtitudinis bñfaciē
ti aliquid retribuere. q̄d ſci ne
q̄t miſi bñſitiū agnoſcatur ut
p̄bat tho. iii. q. di. xxij. Et. 2. 2.
q. cvi. a ſequēti. q̄ q̄uis iſte q̄
donat liberalit̄ non intēdat de
bitore conſtituere illum cui ḡ
tis donat debito ciuili ſeu lega
li videlic; ut pacto firmetur q̄
tātū p̄ tāto tribuatur. tñ cōſti
tuit eū debito rē debito morali
ſeu honeſtatis q̄ ad virtutē ḡ
titudinis ptinet retribuicō q̄ ſit
ex ſolo debito honeſtatis quā
ſc; aliq̄s ſponte facit ⁊c. Secū
do nōnd̄ q̄ tres ſunt grad; nō
dico ſpēs gratitudis. Prim; ē q̄
hō bñſitiū acceptū r̄cognoſcat
Secūd; q̄ laudet ⁊ gr̄as agat
Terc; q̄ retribuat pro loco ⁊
tempore ſim ſuam facultatem.
¶ S; dubitatur vtrū q̄s plus k
teneatur ad ḡtes reddēdas de
penitēs q̄ innocēs. h. tho. i. iii.
di. xxij. a. 2. 2. vbi prius. gr̄arū

actō respicit a quātitatē dōmī et modum gratuite dacionis. Et ex utroq; mēsurā recipit qz tā maiori dono q̄ magis gratis dato maior gratia actio debetur. Cōsiderando ergo quātitatē dōmī. Sic innocēs magis tenetur. Tū qz maius donum ei datur vic; innocentia q̄ sit restitucō iustitie. Tum etiā qz magis otinuat grā i eo ne cadat ceteris paribz; absolute loquendo. de primo dicit Aug. 9. n. ofes. Quis hominē cogitās suam infirmitatē aud; vizib; suis attribere castitatem atq; innocentia suā; ut min; amet te. quasi minus fuerit ei necessaria mia tua donans peccata uerb; ad te. et subdit. Et idō tantūdem pmo āpli; te diligat qz p quē me videt tātis peccōz meoz lāguozib; exiū. p cū se vid; tātis peccōrū lāguozib; non implicai. de secūdo dicit ibidē. grē tue deputo a mie tue: qz peccata mea tā q̄ glanem solui. grē tue deputo a quecūq; non feci mala. Quid enim nō facere potui a oia m̄ dimissa eē fateor: a que mea sponte feci mala. a que te duce non feci. Alio mō pōt dici maior grā qz magis datur gratis. Et h̄m hoc magis tenetur ad grāz actiones p̄nitens q̄ innocēs. qz magis gratis datur id qd ei datur a dō. Cū enī di

gnus est; pena: datur ei grā. et sic lic; illd donū qd datur i nocētī sit absolute ofidētū mai; tū donū qd datur p̄nitenti est maius m̄ opacōne ad ip̄m. Sicut etiā puū donum paup̄ei datum ei est maius q̄ diuiti magnū. Et qz actus circa singulaia sunt in hīs que agenda sunt magis ofideratur qd hic ē vel nunc tale: q̄ qd est simplicitate. ut dicit phs. iij. et h. de uolūtaio a muolūtaio. Dñ luce. viij. Cui plus dimittitur. plus diligit. Tercō nōndū qm̄tis tenemur grati esse. Aliqua p̄dictaz retribucōe. Primo dō. Secūdo parētibz; Tercō p̄clatis spūalibz;. Quarto p̄clatis tēporalibz;. Quinto alijs qui nobis bñfecerūt. Et int̄ prefatos quatuor adhuc sunt nouē genera hominū quib; pōt videri qz bñficia eis essent totaliter subtrahenda. a tñ sūt eis omunicāda in pte vel i toto. p̄mo qui dāt cū cōtumelia et tarditate vel cū tristitia. nam hominū animi est ut magis attendat q̄s ad bonū q̄ ad malū. Et idō si aliq̄s bñficiū dedit nō eo mō q̄ de bñficio nō oino d; recipiēs a grāz actione cessare. min; tamē q̄ si mō debito p̄stitit. Quia ut seneca dicit libro. ij. de bñficijs. Optum celeitas fecit. multū abstulit mora. Secūdo de istis qui

aliq̄ bñficia dāt p̄p̄ suā utilita
tē de q̄b; dic̄. **Sene.** li. vi. de bñ
ficijs multū int̄est utz aliquis
bñficiū nob̄ det sua cā. an sua
a nra. **Ille** q̄ totz ad se spectat a
nob̄ p̄dest qz aliter sibi p̄desse
non p̄t eo loco in hñdus vidz
quo q̄ p̄cori suo pabulū p̄spi
cit. **Si** me in osorciū admisit.
si duos cogitauit. ingratus sū
a inust? nisi gaudeo hoc illi p̄
fuisse qd̄ p̄deat in. **Sūme** ma
lignitatis ē non uocare bñficiū
ñ qd̄ dantez aliquo in cōmodo
afficit. **Tertio** de istis q̄b; nō ē
necessariū ut eis aliquid detur
ut diuitib; **se.** fm **Sene.** li. ij.
de bñficijs qz q̄ tuncū qz quis
felix sit tñ p̄t sibi fieri recōpen
sacō bñficij p̄ exhibicōez reue
rentie a hōris. vñ. di. phs. viij.
ethi. qz superexcellenti qd̄ d; fie
ri hōris rebucio. indigēti autē
tribucōe lucri. **Et.** v. li. di. **Sen.**
Reddere possum? felicibus fide
le osiliū. assiduam ouersacōem
fm onē cōmunē a sine adula cō
ne iocūdū. **Etia;** qui gratus be
neficiū accipit ut di. libro. ij.
Prīmam eius pensione; soluit.
q̄grate autē ad nos beneficia p̄
uenerint iudicem? effusis affe
ctib; qd̄ non ip̄o t̄m audiente
s; vbiqz testemur hoc ille. **Quō**
de p̄coribus. **Nam** si iste qui
beneficiū dedit in p̄ius muta
tus est. debet tamen sibi fieri re

op̄e sacō fm statū istū? ut sc; ad
vtutē reducat. si sit possibile
Si autē sit insanabilis p̄p̄ ma
licia. tunc alē est effcūs qz p̄us
erat. a ideo nō debetur ei recōpē
sacō bñficij sic pri? **Attamē** qz
tuncūqz fieri p̄t salua honesta
te meōria d; haberi p̄stimi bñ
ficij ut pat; p̄ ph. ix. **Ethico.**
Sexto de huius respectu dñoz.
se. **Sen.** li. iij. de beneficijs. **Quā**
diu seru? prestat qd̄ a seruo exi
gi sol; ministeriū ē. vbi plus qz
a suo necē est: bñficiū ē. **Et** ideo
hūis vltra debitum fatietib; gr̄
cie sunt hñde. **Septio** de in m
gr̄tis vbi distinguendū est. nā
i ingrato duo p̄sada sūt. **Pri**
q̄d̄ qz dignus sit ipse pati a sic
certū est qz mētur bñficij sber̄
ctōez. **Alio** mō cōfidradū ē qd̄
opteat. s; bñficiū facē. **Pri**o nā
qz nō d; eē facilis ad inḡtudi
nē iudicādā. qz frequētē aliq̄s
ut di. **Sen.** q̄ nō reddat: nō sp̄
inḡtus ē. qz forte nō occurrit
ei facultas. **Aut** debita oportui
tas reddēdi. **Secūdo** d; ten dē
ad hoc qz d; inḡto ḡtū faciat.
qd̄ si nō p̄t priō bñficiū facē.
forte faciet secūdo. vñ de luce.
vi. **Assim?** benignus est sup
ingratos a malos. **Si** vero ex
beneficijs multiplicatis ingra
tudinē augeat a peior fiat:
deb; a beneficiōrum exhibicio
ne cessare. **Octauo** de isto cui

benefitū impensum inutile foret
 aut nociuū si sibi fieret. Rūnd 2
 recōpensatio bñficiū precipue
 p̄det ex affcū. Et ideo eo mō d;
 fieri recōpensacō. q̄ magis sit
 vtilis. Si tñ postea p̄ eius incu
 riā i damnū ip̄si? vrtatur nō
 iputatur recōp̄sati. **S**; quid
 si quis iuuat aliū p̄ccādo. tene
 tur ne grat9 eē. **S**. th. gratitu
 do respicit bñficiū. Ille aut̄ q̄
 alicui auxiliatur ad p̄ccādum
 nō cōfert bñficiū s; magis no
 cumentū. 7 ideo nō debetur ei
 gr̄arū actio n̄ forte p̄pter volū
 tatē si sit deceptus dū credidit
 adiuuare ad bonū a adiuuit
 ad p̄ccādū. s; tūc non debetur
 recōp̄sacō talis ut adiuuetur
 ad p̄ccādū. qz hoc non est re
 cōp̄sare bonū s; malū qd̄ cōtr̄
 riatur gratitudinē. Nono an si
 bi q̄s d̄beat bñficiū p̄stare. **S**.
 qz respectu sui non ē p̄prie bene
 ficiū sed methaphoicē. Inq̄tū
 vic; s; m̄ p̄ m. v. eth. Accipiū
 tur diuise partes h̄is sicut di
 uerse p̄sone. vñ miserere aime
 tue placēs dō: eccl̄. xxx. **Q**u
 to nōndū qz multi sunt ḡdus
 ingritudinis. **P**rim⁹ in eo q̄
 non retribuit bñficiū acceptū
 opere aliquo. **S**ecūdus in eo
 qui retribuit benefico mala.
Tert⁹ in eo qui dissimulat q̄si
 non demōstrās se bñficiū ac
 cepisse ut vrtō non gr̄tes refe

rēs nec laudās. **V**irtus in eo q̄
 bñficiū vitupat. **Q**uātus in
 eo q̄ nō recog noscit siue p̄ ob
 liuionē siue quocūq; alio mō
Intellige non quid de obliuio
 ne que puenit ex naturali defe
 ctu. qz illa non ē p̄ccatū. qz nō
 subiacet volūtati. **S**ed de illa q̄
 ex negligēcia puenit. **D**e qua
Sen. iij. de bñficijs. apparet
 illū non sepe de red dēdo cogitat
 se. cui obtexit obliuio. hic quī
 tus gradus respectu p̄cedēciū
 est grauissim⁹. **S**extus ē in eo
 q̄ bñficiū quasi maleficiū re
 putat. **P**rimi duo opponūtur
 tercō ḡdū gratitudinis supra
 recitato. medi⁹ duo secūdo. a vl
 timi duo p̄mo. **E**st ali⁹ modus
 ingritudinis improprie dicte.
 quādō q̄s bñficiū recipit 7 ig
 norat q̄s dedit. non ei talis p̄c
 cat nec ingr̄tus ē si bñficiū nō
 recōpensat. dūmodo sit patus
 bñficiū recōpensare si noscat
Est aut̄ laudabile quāq; ut ille
 cui datur bñficiū ignoret q̄s
 p̄stet. **T**ū p̄pter iamis glorie vi
 tacōez. **S**icut beatus nicolaus
 aurū i domū vicini furti p̄tēs
 qz vitare voluit hūanū fauorē
Tū etiā qz in hoc ip̄o apli⁹ bñ
 ficiū facit: qz cōsulit wreuidie
 eius qui bñficiū accipit. **I**do
Sen. ij. de bñficijs interdū q̄
 iuuat fallend⁹ est ut habrat
 nec a quo cepit sciat. **Q**uinto

nōnd q̄m̄ḡtudo aliq̄n est pec-
 catū mōzle. vñ. ij. t. hi. iij. pnti
 b? nō obediētes ingr̄ti ſceleſti.
Eſt etiā aliq̄n vialē. ſc̄ut tho.
 vbi ſup̄ di. q. cvij. **I**ngratus dē
 aliq̄s dupliciē vno mō p̄ ſola;
 obmiſſioē; puta q̄ nō r̄cogno-
 ſcit vel nō laudat vel nō reſbu-
 it vices p̄ bñficio accepto. **E**t
 hoc nō ē ſp̄ mōzle. q̄ debitū gr̄-
 titudis eſt ut ſup̄ dictū ē ut hō
 etiā liberalit̄ t̄buat ad qd̄ nō te-
 netur. **E**t ideo ſi illd̄ p̄t̄mittit
 non peccat mōzle. eſt tñ p̄t̄m̄
 vialē q̄ hoc p̄uenit ex negli-
 gēcia q̄da; **A**ut ex aliq̄ m̄diſpo-
 ſitōe hōis ad virtute; pōt tam̄
 otingere q̄ etiā talis ingratitu-
 do ſit p̄t̄m̄ mōzle. vel p̄pter m̄-
 teriore cōtemptum vel etiā p̄p̄-
 cōdicōem eius qd̄ ſubtrahitur
 beneficio quod ex neceſſitate ei
 debetur ſiue ſimpliciē. ſiue i ali-
 quo neceſſitatis caſu. **A**lio mō
 dē aliquis ingratuſ q̄ non ſo-
 lū p̄t̄mittit implere gratitudis
 debitum. ſ; etiā contrariū eius
 agit. **E**t hoc etiā ſm̄ condicōez
 eius qd̄ agitur. quandoq; eſt
 peccatum mōzle q̄nq; vialē
Sciēdū tñ q̄ ingr̄tudo q̄ p̄ue-
 nit ex p̄cō mōzli hab; p̄fectā i
 gr̄titudis rōe; **I**lla v̄ro q̄ p̄uenit
 ex p̄cō viali i p̄fectā. **N**ec oīa
 ab im̄cō illi? materie de gr̄tū-
 dine ſunt de mēte tho. vbi p̄us

Capitulum Secundum

Sapientia dicitur quilibet scire alia
 que sunt suas infirmitates
 et miseria. qualia sunt
 vbi vñ bern. sermone. xxxvij. su-
 p̄ **Cañ.** **N**eō absq; sui cognicō-
 ne ſaluari pōt de qua nimir̄ m̄
 ſalutis hūilitas oritur et timor
 dñi q̄ ip̄e ſic incū ē ſapie: ita
 et ſalutis nēo dico absq; illa co-
 gnitōe ſaluatur. q̄ tñ etatē ha-
 bet et facultate; cognoscēdi
 qd̄ p̄t̄ puulos loquor. et p̄pter
 fatuos quoz alia ē racō. **R**uid
 ſi ignoras deū poterit ne ſpes
 eſſe ſalutis. nec hoc qd̄ nec ei
 eū potes amare que nescias aut
 habere que non amareis. **N**oue-
 ris p̄de te ut deū timeas nouerit
 ip̄ſum ut eque ip̄ſum diligas.
In altero incipias ad ſapie; **I**n
 altero et oſumaris. q̄ incipium
 ſapie timor dñi et plenitudo le-
 gis eſt caritas. **T**ā ergo vtraq;
 ignorātia cauēda ē tibi quomā
 ſine timore et amore dei ſalius
 eē non potes. **E**t que ad modū
 ex noticia tui veniet in te timor
 dei. **A**t; ex dei noticia. dei it̄ dem
 amor. **S**ic eōn̄zio de ignorātia
 tui ſup̄bia. et de dei ignorācia de-
 ſperacō. **T**ui ergo ignorācia et
 di maxime fugiēda eſt. **N**ec de
 bernhardo. **A**d cognoscēdū b
 autē ſe nōnda ſunt tria p̄nci-
 palit̄. **P**rimo q̄nti ſint defectus
 n̄ri. **S**ecundo cur tā difficile ſit
 hūiliaē ſe. **T**ercō quo ſub oib;?